[İL] SULH CEZA HÂKİMLİĞİNE

[gözaltı işlemi bir ilçe adliyesinin yargı çevresindeyse: [İLÇE] SULH CEZA HÂKİMLİĞİNE]

SORUŞTURMA NO: [biliniyorsa: [İl] Cumhuriyet Başsavcılığı, Yıl/Sıra]

BAŞVURAN: [Ad Soyad], T.C. Kimlik No: [.....], Adres: [.....], Telefon: [.....]

Gözaltındaki kişiyle yakınlığı: [kendisi / eşi / annesi / babası / oğlu / kızı / kardeşi / dedesi / ninesi / torunu / kanuni temsilcisi (vasisi)]

[varsa: MÜDAFİİ: Av. Ad Soyad, baro ve sicil no, adres]

GÖZALTINDAKİ ŞÜPHELİ: [Ad Soyad], T.C. Kimlik No: [.....], Doğum tarihi: [gg.aa.yyyy]

Tutulduğu yer: [İl/ilçe Emniyet Müdürlüğü ... Şube Müdürlüğü / ... Jandarma Komutanlığı] nezarethanesi

YAKALAMA TARİHİ VE SAATİ: [gg.aa.20..], saat [..:..]

GÖZALTI EMRİ: [Cumhuriyet savcısının gg.aa.20.. saat ..:.. tarihli yazılı emri / suçüstü hâlinde kolluk amirinin CMK 91/4 uyarınca verdiği karar]

UZATMA EMRİ: [varsa: gg.aa.20.. tarihli, ... gün uzatma / yoksa "yoktur"]

BİLDİRİLEN SUÇLAMA: [kolluğun ya da haklar formunun bildirdiği suç] (TCK [madde])

KONU: CMK 91/5 uyarınca, şüpheli hakkındaki yakalama, gözaltına alma [ve gözaltı süresinin uzatılması] işlemine karşı başvuru; şüphelinin derhâl serbest bırakılması, bu mümkün görülmezse soruşturma evrakı ile birlikte derhâl Cumhuriyet Savcılığında hazır bulundurulması talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. **Başvuru hakkı:** Şüpheli [Ad Soyad], [yakınlık] olduğum kişidir; CMK 91/5 bu başvuruyu şüphelinin kendisi, müdafii, kanuni temsilcisi, eşi ve birinci veya ikinci derece kan hısımlarına tanır. Şüpheli halen gözaltındadır; başvurunun yirmi dört saat dolmadan, evrak üzerinden sonuçlandırılması gerekir.

2. **Yakalamanın oluş biçimi:** Şüpheli [gg.aa.20..] günü saat [..:..] sıralarında [evinde / işyerinde / trafikte / havalimanında] [polis / jandarma] tarafından

yakalanmıştır. [Yakalama tutanağı ve şüpheli hakları formu düzenlenmiş / düzenlenip düzenlenmediği tarafımıza bildirilmemiştir.] Yakalandığı [ailesine haber verilmemiş, bunu [gg.aa.20..] saat [..:..]de üçüncü bir kişiden öğrendik] (CMK 95/1). [Kolluk şüphelinin hangi suçtan tutulduğunu yakınlarına açıklamamaktadır.]

3. **Gözaltının kanuni şartı yoktur:** CMK 91/2'ye göre gözaltına alma, bu tedbirin soruşturma yönünden zorunlu olmasına ve kişinin bir suçu işlediği şüphesini gösteren somut delillerin varlığına bağlıdır. Şüpheliyi bildirilen suçla ilişkilendiren somut bir delil gösterilmemiştir. Bilinen tek olgu [isim benzerliği / ismi belirtilmeyen bir ihbar / şüphelinin adına kayıtlı bir hat veya hesap / olay yerinin yakınında bulunması]dır. [Hesap / hat şüphelinin bilgisi dışında kullanılmıştır; durumu gösteren [şikâyet dilekçesi / banka yazısı] ektedir.] Somut delil olmadan kişiyi saatlerce hürriyetinden yoksun bırakmak Anayasa'nın 19. maddesindeki kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına aykırıdır.

4. **Soruşturma yönünden zorunluluk bulunmamaktadır:** Şüpheli [... yıldır] [adres]de oturmaktadır, [işyeri adı]nda sigortalı çalışmaktadır; ikametgâh belgesi ve SGK dökümü ektedir. Kaçma ihtimali yoktur; daha önce kendisine yapılan hiçbir çağrıyı geri çevirmemiştir. Deliller [arama yapılmış, telefonu ve dijital materyali el konularak muhafazaya alınmış] olduğundan delil karartma ihtimali de kalmamıştır. İfadesinin alınması için gözaltı zorunlu değildir; CMK 145 uyarınca çağrı ile de ifade alınabilir. Şüpheli, belirlenecek gün ve saatte savcılıkta hazır bulunacağını taahhüt etmektedir.

5. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: gözaltı süresinin aşılması] **Kanuni gözaltı süresi dolmuştur:** Şüpheli [gg.aa.20..] saat [..:..]de yakalanmıştır. CMK 91/1'e göre gözaltı süresi, en yakın hâkime gönderilme için zorunlu yol süresi hariç, yakalama anından itibaren yirmi dört saati geçemez; yol süresi de on iki saatten fazla olamaz. Bugün saat [..:..] itibarıyla [... saat] geçmiş, şüpheli ne serbest bırakılmış ne de hâkim önüne çıkarılmıştır. Süre dolduğu hâlde kişinin hâkim kararı olmadan tutulması hukuka aykırıdır; şüphelinin derhâl serbest bırakılması gerekir.

6. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: uzatma emrinin şartları yok] **Gözaltı süresinin uzatılması hukuka aykırıdır:** CMK 91/3, uzatmayı yalnız toplu olarak işlenen suçlarda, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle, her defasında bir günü geçmemek ve toplam üç

günü aşmamak üzere yazılı emirle mümkün kılar. Toplu suç, üç veya daha fazla kişi tarafından işlenen suçtur (CMK 2/1-k). Somut olayda [şüpheli tek başına suçlanmaktadır / yalnız iki kişi hakkında işlem yapılmaktadır]. [Uzatma emri şüpheliye tebliğ edilmemiştir; kanun emrin "derhâl tebliğ" edilmesini ister.] [Emirde delillerin toplanmasında hangi güçlük olduğu gösterilmemiş, matbu bir gerekçe kullanılmıştır.] Bu koşullarda yapılan uzatma, kanunun izin verdiği süreyi aşan bir hürriyetten yoksun bırakmadır.

7. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: ifadesi alındığı hâlde bekletilme] **İfade tamamlandığı hâlde şüpheli tutulmaktadır:** Şüphelinin kolluk ifadesi [gg.aa.20..] saat [..:..]de müdafii huzurunda alınmıştır. O andan bu yana yapılan ya da yapılması gereken başka bir soruşturma işlemi bildirilmemiştir. Gözaltı "soruşturmanın tamamlanması" amacıyla verilebilir (CMK 91/1); amaç gerçekleştikten sonra kişiyi bekletmenin dayanağı kalmaz. Şüphelinin ya serbest bırakılması ya da derhâl savcılığa sevk edilmesi gerekir.

8. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: sağlık durumu] **Şüphelinin sağlık durumu gözaltıya elverişli değildir:** Şüpheli [kalp hastalığı / diyabet / epilepsi / psikiyatrik tanı / gebelik] nedeniyle düzenli tedavi görmektedir; [ilaçları kendisine verilmemektedir]. Hastane raporu ve reçete ektedir. Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 9. maddesi, sağlık durumu bozulan ya da sağlık durumundan şüphe edilen kişinin derhâl hekim kontrolünden geçirilmesini, kronik hastalığı olanın isteği hâlinde kendi hekimi nezaretinde muayene ve tedavisinin sağlanmasını öngörür. Bu durumdaki bir kişinin gözaltında tutulması tedbirin amacıyla orantısızdır.

9. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: şüpheli çocuk] **Şüpheli on sekiz yaşından küçüktür:** Şüpheli [gg.aa.yyyy] doğumlu olup [..] yaşındadır. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre çocuk hakkındaki soruşturmayı çocuk bürosundaki savcı bizzat yapar (m.15/1) ve gözaltına alınan çocuk kolluğun çocuk biriminde, bu birimin bulunmadığı yerde yetişkinlerden ayrı tutulur (m.16). Çocuğa istemi aranmaksızın müdafi görevlendirilir (CMK 150/2); Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 19. maddesi de gözaltının ana-babaya bildirilmesini ve ifadenin müdafi hazır bulunarak alınmasını şart koşar. [Ailesine haber verilmemiş / müdafi görevlendirilmemiş / çocuk yetişkinlerle aynı nezarethanede tutulmuştur.] Çocuğun okul kaydı ve ailesinin yanında yaşadığı göz önüne alındığında gözaltının sürdürülmesi

ölçüsüzdür. [Çocuk fiil tarihinde on iki yaşını doldurmamışsa: suç nedeniyle yakalanamaz, kimlik tespitinden sonra derhâl bırakılmalıdır (Yönetmelik m.19/a).]

10. [SEÇENEK — dosyanıza uyuyorsa kullanın: müdafi ile görüşme engeli] **Şüphelinin müdafiiyle görüşmesi engellenmektedir:** Şüpheli, vekâletname aranmaksızın müdafiiyle her zaman ve başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir (CMK 154/1). Müdafi Av. [Ad Soyad] [gg.aa.20..] saat [..:..]de nezarethaneye gelmiş, ancak [görüşme yaptırılmamış / görüşme kolluk görevlisinin yanında yaptırılmıştır]. Bu hak, yalnız CMK 154/2'de sayılan suçlarda ve savcının istemi üzerine verilen hâkim kararıyla yirmi dört saat kısıtlanabilir; dosyada böyle bir karar yoktur.

11. **Ölçülülük ve sonuç:** Bildirilen suçlamanın kanundaki üst sınırı [... yıl]dır. [Suç tutuklama yasağı kapsamındadır (CMK 100/4); soruşturma sonunda tutuklama dahi istenemeyecek bir suç için kişiyi gözaltında bekletmenin amacı yoktur.] Kişi özgürlüğüne yapılan bu müdahale, ulaşılmak istenen amaçla orantılı değildir.

12. **Haklarımızın saklı tutulması:** Kanuna aykırı yakalama ve gözaltı, kanuni süre içinde hâkim önüne çıkarılmama, yakınlara bildirim yapılmaması ve başvuru imkânından yararlandırılmama hâllerinde Devletten maddi ve manevi tazminat isteme hakkımız saklıdır (CMK 141/1-a, b, h, k).

HUKUKİ NEDENLER: Anayasa m.19; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m.5; CMK m.2, 90, 91, 95, 141, 145, 150, 154; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu m.15, 16; Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği m.9, 15, 19 ve ilgili mevzuat.

DELİLLER: Yakalama tutanağı, şüpheli hakları formu, gözaltı ve uzatma emirleri (kolluktan ve savcılıktan istenmesini talep ediyoruz), ikametgâh belgesi, SGK hizmet dökümü, nüfus kayıt örneği, [hastane raporu ve reçete], [okul belgesi], [şikâyet dilekçesi / banka yazısı], [varsa emsal karar künyesi].

SONUÇ VE İSTEM: Açıklanan nedenlerle; CMK 91/5 uyarınca başvurunun evrak üzerinden ve yirmi dört saat dolmadan incelenerek;

1. Şüpheli [Ad Soyad]ın DERHÂL SERBEST BIRAKILMASINA,

2. Bu talebimiz kabul görmezse terditli olarak; şüphelinin soruşturma evrakı ile birlikte DERHÂL CUMHURİYET SAVCILIĞINDA HAZIR

BULUNDURULMASINA,

3. [Sağlık / çocuk / müdafi seçenekleri kullanıldıysa: Şüphelinin derhâl hekim muayenesine götürülmesi, müdafiiyle kısıtlamasız görüştürülmesi ve ailesine bildirim yapılması için kolluğa yazı yazılmasına,]

karar verilmesini saygıyla arz ve talep ederim.

[gg.aa.2026], saat [..:..]

Başvuran

[Ad Soyad / İmza]

[varsa: Müdafii Av. Ad Soyad / İmza]

EKLER:

1. Başvuranın kimlik fotokopisi ve yakınlığı gösteren nüfus kayıt örneği

2. Şüphelinin ikametgâh belgesi ve SGK hizmet dökümü

3. [Hastane raporu, reçete / okul belgesi / şikâyet dilekçesi]